Staats I en II

Duinker, van der Torre

Het bureau met vijftien medewerkers is gevestigd op een verdieping in de door architect André van Stigt verbouwde Posthoornkerk aan de Haarlemmerstraat. Het heeft een reputatie op het gebied van de woningbouw, ofschoon ook ander werk is gemaakt. Befaamd zijn de series invullingen in Amsterdamse stadsvernieuwingsgebieden, eerst in de Dapperbuurt, daarna in De Pijp. Tot de grotere projecten in Amsterdam behoren de woningbouwplannen voor Geuzenveld en Nieuw-Sloten, en zeer recent een tuindorp voor de Oostoever van de Sloterplas. Maar het werk beperkt zich allang niet meer tot Amsterdam.

Ofschoon bij de invullingen het stucwerk geleidelijk plaatsmaakte voor rode baksteen, benadert het bureau de opgave rationeel. 'Functionalistisch' noemt Theo Peppelman het, de projectarchitect van Staats I en II. Een andere keer spreekt hij van 'boerenfluitjeslogica'.

'Voor ons blijven doorsneden en plattegronden het belangrijkste. We proberen altijd de grootst mogelijke woningen te maken. En we proberen zoveel mogelijk open hoeken te maken. Anders krijg je problemen met de bezonning.'

Staats I en II laveren tussen deze rationele benadering en inpassing in de omgeving met zijn Amsterdamse School-architectuur. 'In feite is het het meest Amsterdamse School-project dat we ooit hebben gemaakt', zegt Theo Peppelman met een licht ironische ondertoon. Hij herinnert zich de discussies met de Welstandscommissie. 'Die geknikte gevels vond men overdreven Amsterdamse School omdat daar de gevels vlakker zijn. Maar dat openwerken van het blok vond men te modern, het paste niet in de sfeer van de buurt. Wat wij doen is kijken naar de omgeving en er bepaalde trucjes van overnemen. Bedenk dat het hier in de buurt vooral gaat om, zoals dat heet, een verwaterde Amsterdamse School-stijl. We willen er vrij mee omgaan. Om een voorbeeld te noemen: de negentiende-eeuwse bouwblokken hebben vaak dakkapellen, met hijsbalkje. Dat geeft op de overgang van gebouw naar lucht een rafelige rand. Die rafelrand zie je hier terug maar met heel andere middelen.'

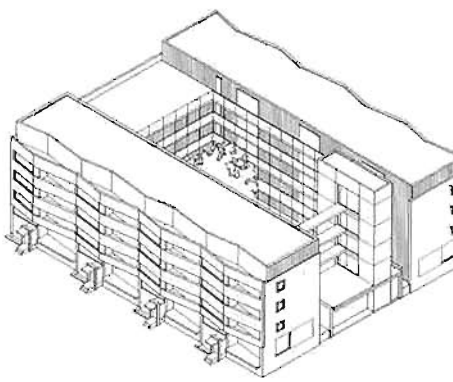

axonometrie Staats I

'De stedenbouwkundige uitgangspunten die wij voor Staats I en II meekregen waren duidelijk: inpassing in de omgeving, uitgaan van bestaande rooilijnen en bouwhoogtes. De balkons mochten niet uitsteken. Een andere wens was sociale veiligheid op straat. Vandaar dat alles is opgetild. Dat geeft goed zicht vanuit de woningen op de straat, terwijl de balkons op de begane grond op een meter dertig boven de straat toch nog privacy geven. En naast de echte entree aan de open kant van het blok hebben we aan de straat een soort huisjes gemaakt als tweede entree. Staats I hebben we zelfs nog wat geknepen zodat er meer ruimte kwam. In goed samenspel met het stadsdeel is er toen een pleintje gemaakt.'

'Bij Staats II hebben we ons wat meer ingehouden. Hier moest immers een

Staats I

Staats I

architect
Duinker, van der Torre,
samenwerkende architekten:
Theo Peppelman
Machiel van der Torre
Hens Burger
Arthur Pirenne
aantal woningen
44 sociale huurwoningen
woningdifferentiatie
40 driekamerwoningen
4 vijfkamerwoningen
locatie
Luzacstraat, Van Bossestraat,
De Kempenaerstraat en Schaepmanstraat
ontwerp
1993
oplevering
1996
opdrachtgever
Algemene Woningbouw Vereniging,
Amsterdam
aannemer
Grootel's Bouwmaatschappij, Maarssen
constructeur
Raadgevend Ingenieursbureau
Nederland bv, Weesp

begane grond

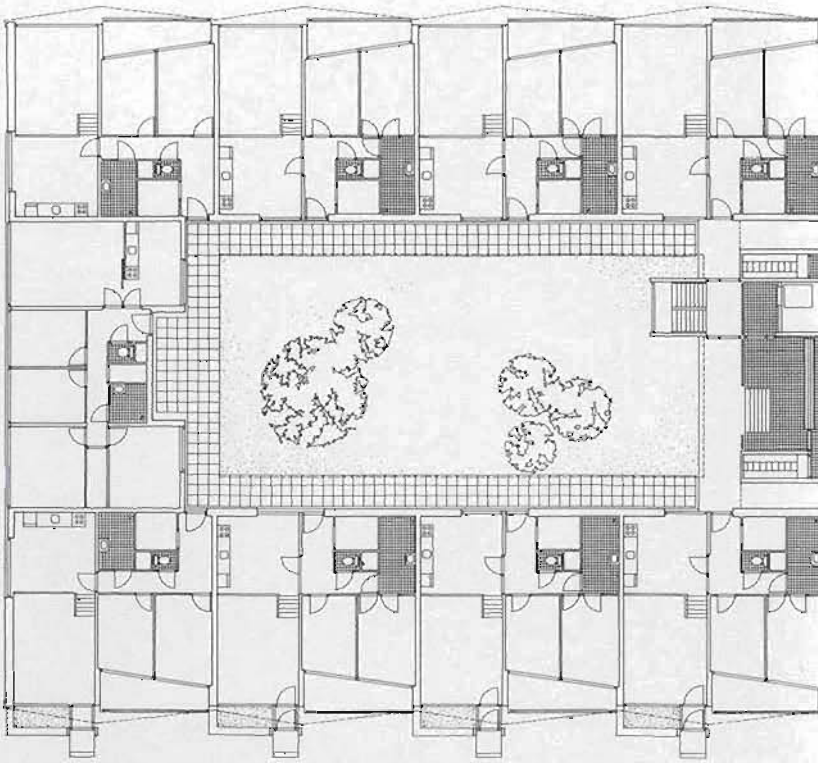

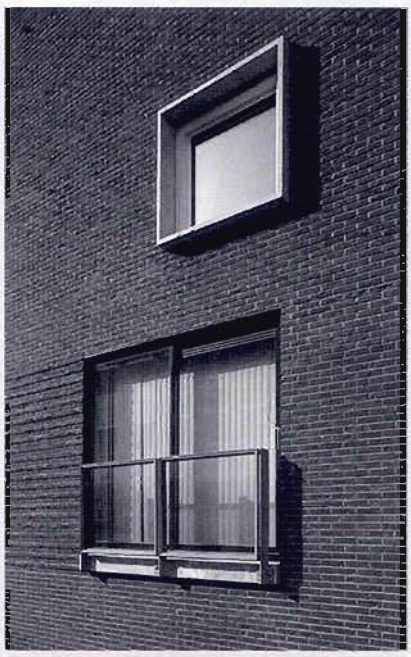

bestaand blok worden aangevuld. Maar als je goed kijkt zie je dat de toevoeging wel weer rationeel is doorverkaveld. Het blok is losgeknipt en feitelijk behandeld als een strook.'

De bovenlichten bij de keukens kun je weer zien als een verwijzing naar de Amsterdamse School-architectuur. Maar voorop staat dat wij vonden dat de keuken anderhalve laag moest zijn. Dat is gewoon een kwaliteit van het wonen, of je nu knipoogt naar de functionalisten of de Amsterdamse School.'

Ook bij Staats II ontstond een discussie met de Welstandscommissie. 'Je ziet dat de buitengevel is gevouwen, evenals de binnengevel. Zo konden we royale balkons maken. Daarover kregen we de opmerking dat in de Amsterdamse School-stijl die achtergevel vlak is. Als compromis hebben we dat toen overgenomen. Dat het toch weer is veranderd, is te danken aan portefeuillehouder Miriam van Lierop. Ze wilde tegen het advies van Welstand ingaan zei ze, maar dan moesten wij het weer maken zoals het was. Wij blij, natuurlijk.'

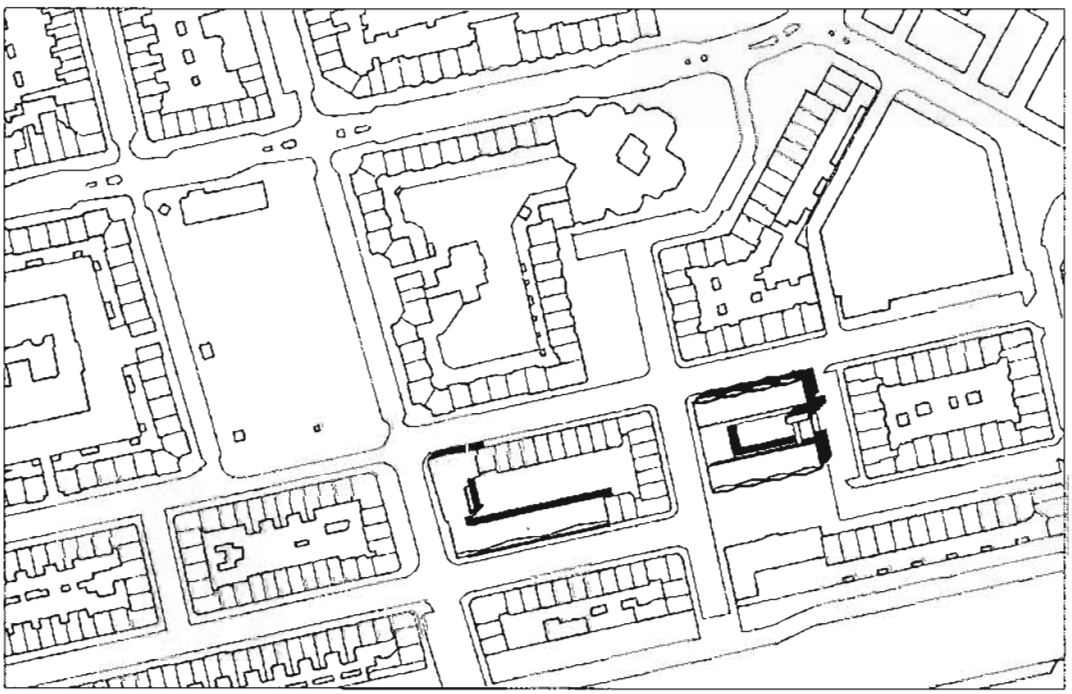

situatie, met rechts
Staats I en links
Staats II

Staats I en II zijn niet typisch voor het beleid van het stadsdeel. Er is geen menging van functies en het gaat uitsluitend om huurwoningen, zij het de iets duurdere.

Theo Peppelman zegt enthousiast aan Staats I en II te hebben gewerkt, maar niet in het algemeen over de problematiek van het gebied te hebben nagedacht. Dat het goed gaat en er ook op architectuurgebied ambities zijn bij het stadsdeel, leest hij in de krant. 'Men timmert echt aan de weg. Aan de ene kant is er die krachtige wens tot inpassen in de omgeving. Maar men wil blijkbaar ook een staalkaart aanleggen van verschillende vormen van architectuur. Dat zal ook te maken hebben met de verschuiving van huur naar koop.'

Hij constateert in het algemeen twee tendensen in de woningbouw. Meer aandacht voor het uiterlijk van de woning. Maar ook: hoe groter de woning, hoe beter. Voor zijn bureau is er echter geen breuk. 'Grote woningen maakten we altijd al. En we zullen de dingen nooit mooier maken ten koste van de plattegronden.'

Staats II

architect
Duinker, van der Torre,
samenwerkende architekten, Amsterdam:
Theo Peppelman
Machiel van der Torre
Hens Burger
Arthur Pirenne
aantal woningen
40 sociale huurwoningen
woningdifferentiatie
25 vierkamerwoningen
15 driekamerwoningen
locatie
Van Bossestraat en
Tweede Keucheniusstraat
ontwerp
1993
oplevering
1996
opdrachtgever
Algemene Woningbouw Vereniging,
Amsterdam
aannemer
Grootel's Bouwmaatschappij, Maarssen
constructeur
Raadgevend Ingenieursbureau
Nederland bv, Weesp

begane grond

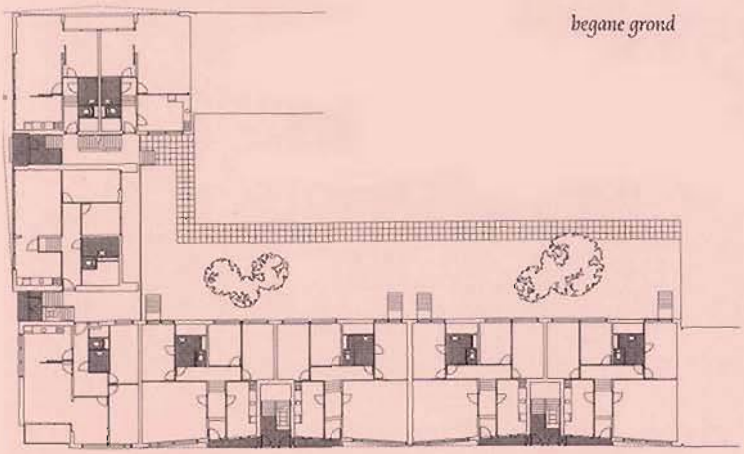
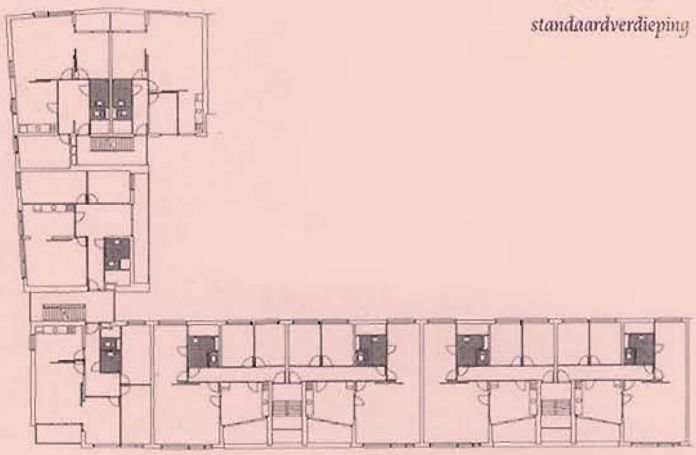
standaardverdieping